

Kwoty wolne od potrąceń w 2021 r.

Materiał informacyjny

Postępowanie egzekucyjne

Komornik jest funkcjonariuszem publicznym, który zajmuje się wykonywaniem orzeczeń zapadłych przed obliczem sądu. Jego działania podyktowane są treścią kodeksu postępowania cywilnego oraz ustawą o komornikach sądowych i egzekucji. Nadzór nad jego działalnością sprawuje prezes właściwego sądu rejonowego. To przepisy określają, jakiego typu zajęcia są możliwe.

Należy pamiętać, że komornik otrzymuje od wierzyciela jedynie odpis wyroku sądu i wniosek, w którym wierzyciel określa jakich kwot dochodzi. Komornik ma obowiązek badać jedynie czy wskazana kwota ma poparcie w orzeczeniu sądu. Nie ma obowiązku analizować czy sąd orzekł w sposób prawidłowy. Temu służy postępowanie sądowe i dłużnik jest zobowiązany na jego etapie przedstawić swoje stanowisko. Gdy zdarzy się, że dłużnik dowiaduje się od komornika o wydaniu nakazu, ma 7 dni żeby sporządzić do sądu pismo opisujące tę sytuację i wskazujące, dlaczego nie zgadza się z wyrokiem.

Czym jest kwota wolna od potrąceń?

Jest to ustalona kwota pieniężna, która musi pozostać do dyspozycji dłużnika. Innymi słowy, jest to część dochodów, której nie może zająć komornik w postępowaniu egzekucyjnym. Należy pamiętać, że prowadzenie więcej niż jednego postępowania (więcej niż jednego zadłużenia) wobec dłużnika, nie wpływa na zmniejszenie tej kwoty. Jest ona stała i wynosi tyle samo, niezależnie czy potrącenia odbywają się na rzecz jednego wierzyciela czy kilkunastu.

Pomimo tego, trzeba mieć na uwadze, że wierzyciel ma prawo domagać się spłaty ze wszystkich dochodów i składników majątku dłużnika. Do momentu, gdy nie uzyska spłaty całości długu, ma prawo jednocześnie np. potrącać kwoty z wynagrodzenia za pracę, z rachunku bankowego a także zająć sprzęt czy samochód.

Wynagrodzenie za pracę

Kwota wolna zależy od wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w danym roku. W 2021 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wynosi 2800 zł brutto, czyli 2061,67 zł netto (na pełen etat). I właśnie taka kwota jest chroniona przed zajęciem. Pracodawca ma obowiązek przekazywać komornikowi nadwyżkę od tej kwoty, z uwzględnieniem górnych granic zajęcia. Górne granice zajęcia wynoszą: 60% dla zadłużeń wynikających ze świadczeń alimentacyjnych i 50% dla pozostałych. Co więcej, wynagrodzenie za pracę pracownika posiadającego zadłużenia alimentacyjne nie ma kwoty wolnej od potrąceń. Oznacza to, że pracownik posiadający zadłużenie z tytułu alimentów i otrzymujący minimalne wynagrodzenie o pracę, będzie otrzymywał 40% jego wysokości.

Dla przykładu:

- pracownik na pełnym etacie otrzymuje 2203 zł netto, więc komornik może zająć 141 zł (dla zajęć niealimentacyjnych) oraz 1260 zł (dla zajęć alimentacyjnych).
- pracownik na pełnym etacie otrzymuje 3800 zł netto, więc komornik może zająć 1740 zł (dla zajęć niealimentacyjnych) oraz 2280 zł (dla zajęć alimentacyjnych).

Zasady potrąceń z wynagrodzenia za pracę określone są w art. 87 i 87¹ kodeksu pracy i stosuje się odpowiednio do zasiłków dla bezrobotnych, dodatków aktywizacyjnych, stypendiów oraz dodatków szkoleniowych wypłacanych na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia.

Wynagrodzenie z umowy zlecenie, o dzieło

Przepisy nie przewidują ochrony przed potrąceniem dla osób pracujących na umowę zlecenie i o dzieło, tak jak regulują to w przypadku wynagrodzenia za pracę. Wynika to z faktu, iż osoby takie nie są traktowane jak pracownicy w świetle przepisów prawa. Wykonywanie tych umów opiera się o regulacje kodeksu cywilnego, natomiast dla pracowników – kodeksu pracy. Oznacza to, że takie wynagrodzenie może zostać w całości przekazane na spłatę zadłużenia.

Należy jednak pamiętać, że kodeks postępowania cywilnego w art. 833 § 2 stanowi, że kwoty wolne od zajęcia określone dla umów o pracę, stosuje się również do:

- wszystkich świadczeń powtarzających się,
- których celem jest zapewnienie utrzymania
- lub stanowiących jedyne źródło dłużnika – osoby fizycznej, nieprowadzącej działalności.
- Umowa musi trwać od dłuższego czasu

Dlatego w momencie, gdy naszym jedynym źródłem dochodu jest wynagrodzenie z umowy zlecenia, musimy zgłosić to do zleceniodawcy, aby mógł dokonywać potrąceń, tak jak z umowy o pracę.

Emerytury, renty

Od 1 marca 2021 r. obowiązują nowe zasady ustalania kwoty wolnej od potrąceń ze świadczeń należnych z ubezpieczenia społecznego. Są one związane z waloryzacją świadczeń i z każdym rokiem będą podlegały odpowiedniemu podwyższeniu. Obecnie najniższa emerytura i renta z tytułu niezdolności do pracy wynoszą 1250,88 zł brutto, a więc kwota wolna wynosi 916,07 zł a w przypadku zadłużenia alimentacyjnego 555,19 zł. Organ musi przekazać nadwyżkę ponad tę kwotę komornikowi, oczywiście, w granicach górnego limitu tj. 60% dla alimentów i 50% dla pozostałych zadłużeń.

Dodatkowo, należy wskazać, że zasiłki takie jak: chorobowy, opiekuńczy, wypadkowy, macierzyński oraz świadczenie rehabilitacyjne również podlegają powyższym zasadom, i od marca 2021 r. kwota wolna wynosi 916,07 zł.

Jakie limity potrąceń obowiązują na rachunku bankowym

Należy pamiętać, że limity potrąceń na rachunku bankowym są niezależne od limitów potrąceń bezpośrednio w ZUS/KRUS czy u pracodawcy. Oznacza to, że pracodawca ma obowiązek wypłacić pracownikowi kwotę uwzględniającą limity zajęć. Natomiast w momencie, gdy wynagrodzenie wpływa na rachunek bankowy podlega ponownemu potrąceniu. Od września 2018 r. kwota wolna od potrąceń na rachunku bankowym wynosi 75% minimalnego wynagrodzenia za pracę i jest odnawiana każdego miesiąca (niewykorzystany limit się nie odnawia). W 2021 r. najniższe wynagrodzenie wynosi 2800 zł, dlatego na rachunku bankowym pozostaje wolna kwota 2100,00 zł. Natomiast zadłużenie z tytułu alimentów oznacza, że możliwe jest zajęcie wszystkich środków znajdujących się na rachunku bankowym dłużnika.

Uwaga! Podmiotem odpowiedzialnym za analizę środków znajdujących się na rachunku bankowym i ustalenia kwoty wolnej od potrącenia jest bank, a nie komornik. Komornik jedynie zawiadamia bank o obowiązku przekazywania kwot na poczet zadłużenia. Nie ma tym samym możliwości względu w historię operacji i analizę, skąd dłużnik otrzymuje przelewy.

Zwrot podatku z Urzędu Skarbowego

Warunkiem zajęcia nadpłaty podatku dochodowego jest złożenie przez komornika wniosku o zaliczenie nadpłaty na poczet zadłużenia po złożeniu przez dłużnika deklaracji PIT a przed jej wypłatą.

Świadczenia wolne od potrąceń

Nie podlegają egzekucji:

- świadczenia alimentacyjne
- świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów
- świadczenia rodzinne, świadczenia z pomocy społecznej
- świadczenia pielęgnacyjne
- świadczenia porodowe, dla sierot zupełnych
- zasiłki dla opiekunów, świadczenia integracyjne
- świadczenie wychowawcze (500+)
- jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka (tzw. Becikowe)

Zgodnie z art. 833 kodeksu postępowania cywilnego, komornik nie może zająć zasiłku rodzinnego ani żadnego innego rodzaju świadczeń oraz dodatków rodzinnych.